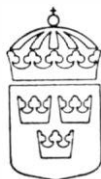

Motion till riksdagen

1988/89: So234

av Margareta Persson m. fl. (s)
Prostitution

Mot.
1988/89
So234–239

Vi har under de senaste decennierna nått en sådan sexuell befrielse i samhället att prostitution inte kan accepteras. De orsaker som ligger bakom prostitutionen består av ett fortsatt kvinnoförtryck, ett kommersialiserande av sexualiteten och ett godkännande av prostitutionen som ett sätt att understödja knarkhandel och ekonomisk brottslighet. Ett fortsatt accepterande av att män får köpa kvinnors kroppar hindrar den pågående jämställdheten mellan könen och förhindrar att man och kvinna skall kunna mötas som jämlikar i ett ömsesidigt sexuellt förhållande, som ger större utbyte även åt männen.

Prostitutionen bottnar egentligen i att männen tidigare indelat kvinnor i två sorter. Den ena: madonnan, skulle vara hustrun/modern. Den andra: horan, skulle vara den som stod för de sexuella behoven. Fortfarande finns denna syn kvar, fast den förkläds i andra ord. Den synen bottnar också i att det ansetts skamligt med kvinnors sexuella behov. I dag har dock kvinnors sexuella behov erkänts. Det finns ingenting som tyder på att kvinnor har mindre sexuella behov än män.

Att både män och kvinnor har sexuella behov har således erkänts i dag. Den samhälleliga moralen är också förändrad, sexualiteten är inte längre något som bara hör äktenskapet till. Det finns därför ingenting som säger att män är "tvungna" att gå till prostituerade kvinnor. Och vad gör förresten alla kvinnor som inte har någon partner?

Det är inte i huvudsak ensamma eller handikappade män som söker sig till prostituerade. Det är s. k. normala män med familj och barn, som utgör majoriteten av kunderna. De prostituerade står därigenom som en mur mellan man och kvinna i ett förhållande, om mannen "smiter undan" och underlåter att ta itu med sina samlevnadsproblem hemma. Så länge prostitutionen finns kvar som någon form av accepterad företeelse, så länge kommer ojämlikhet mellan män och kvinnor att råda. Det kommer också att vara svårt att uppnå sexuell jämlikhet så länge prostitutionens myter odlas.

Den svenske forskare som ägnat sig åt att studera männen i prostitutionen, Sven-Axel Månsson, uppskattar att runt 10% av den nu levande svenska manliga befolkningen har haft prostitutionskontakter i Sverige. Männen skiljer sig inte från vanliga svenska män, man kan grovt dela upp dem i två grupper, dels en grupp vaneköpare som omfattar 20% av gruppen, dels resten som är tillfällighetsköpare. Motiven för de män som söker kontakt med prostituerade kvinnor torde enligt Månsson vara nyfi-

kenhet — önskan om sexuell variation och kravlöshet, kontaktsvårigheter och ensamhet och samlevnadsproblem. Han menar att det huvudsakliga syftet för de flesta tillfällighetsköpare var nyfikenhet. De 20% som är vaneköpare torde tillhöra gruppen som är ensamma och har kontaktsvårigheter. I siffror betyder det att det finns omkring 100 000 kunder i prostitutionen varje år, vilket motsvarar 3–4% av den manliga svenska befolkningen.

Av dessa forskningsresultat kan man dra den slutsatsen att merparten av kunderna är tillfällighetsköpare och dessa torde sannolikt inte köpa sexuella tjänster om kunderna kriminaliserades. Det betyder i så fall att kundunderlaget, efterfrågan, skulle sjunka. Naturligtvis skulle det leda till att färre kvinnor hamnade i prostitutionsträsket.

Prostitutionen är också ett uttryck för ett oerhört kvinnoförakt. De prostituerade kvinnorna dras snabbt ner i en ond värld, där våld, knark och brott förekommer. De kvinnor som en gång varit prostituerade har mycket svårt att få en accepterad roll, både i sina egna och andras ögon.

Kvinnorna drabbas psykiskt, de förlorar sin självkänsla. Många börjar också med prostitutionen just därför att de saknar en trygghet i sig själva. Påfallande många av de prostituerade kvinnorna har svåra sexuella övergrepp under barndomen bakom sig. Utnyttjandet av dessa kvinnor är därför cyniskt och vittnar om ett kvinnoförakt.

Om de prostituerade kunder kriminaliserades, så skulle med all sannolikhet prostitutionen minska. För tio år sedan stiftade riksdagen en lag mot barnaga. Den lagen kan inte till fullo kontrolleras, precis som prostitutionen inte skulle kunna kontrolleras helt även om kunderna kriminaliserades. Men lagen mot barnaga har verkligen fått den effekten att samhällsmoralen nu förändrat sig i lagstiftarens syfte; nämligen att det är fel att slå barn. På samma sätt måste samhället markera att det skall vara fel att köpa sexualitet. Vi kan inte längre tillåta denna könshandel.

En kriminalisering av kunderna blir framför allt ett sätt att påverka mäns kvinnoinställning på sikt. En kriminalisering skulle därför verka långsiktigt förebyggande, genom att allt färre män skulle efterfråga prostituerade och därmed skulle antalet flickor som dras in i prostitutionen minska.

Kvinnorna som redan är prostituerade behöver hjälp på olika sätt för att komma ur den livssituation de befinner sig i. Sociala insatser måste därför intensifieras. Under de senaste åren har risken för HIV-smitta ytterligare understrukit behovet av att kvinnorna måste få hjälp.

Kunderna måste också förstå att de handlande ökar risken för HIV-smitta både för sig själva, de inblandade kvinnorna och andra kvinnor som de har förbindelse med.

Risken för att HIV sprids genom de prostituerade kunder är ett tillräckligt skäl för samhället att förbjuda denna könshandel. Prostituerade kvinnor som är smittade kan redan omhändertaras med tvång. Däremot finns ingen kontroll av kunderna. Det finns skäl som talar för, inte minst mot bakgrunden av risken för att HIV genom prostitutionen sprids till allt större grupper, att hela prostitutionsverksamheten förbjöds. Men — mot bakgrund av tidigare erfarenheter har det alltid varit enbart kvinnorna

som drabbats av en sådan lagstiftning, kvinnor som redan tidigare är de mest utsatta. Vi vill därför inte för närvarande förorda att lagen också riktas mot de prostituerade kvinnorna.

Mot. 1988/89
So234

Ett skäl som ofta nämns för att man inte kan kriminalisera kunderna är att verksamheten då skulle ske mindre öppet. Det skulle i sin tur betyda att socialtjänsten skulle få svårare att nå de prostituerade kvinnorna. Det är ett argument som de som arbetar med denna verksamhet inte tror på. De största förkämparna för en kriminalisering är just de socialarbetare som arbetar med frågorna.

Vi förutsätter att vederbörande utskott utformar erforderlig lagtext för en kriminalisering av kunderna.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

[att riksdagen beslutar att kunderna i ett prostitutionsförhållande kriminaliseras.¹]

att riksdagen hos regeringen hemställer om att sociala insatser för de prostituerade måste intensifieras.

Stockholm den 20 januari 1989

Margareta Persson (s)

Ulla Pettersson (s)

Maj Britt Theorin (s)

¹ 1988/89: Ju615

†1 Riksdagen 1988/89. 3 saml. Nr So234 – 239

Rättelse: s. 3 rad 14 och 15 klammer och not tillkommit